

•

SOR, pogotowie czy nocna i świąteczna opieka zdrowotna? Mimo iż obecny system opieki zdrowotnej funkcjonuje od wielu lat, nadal wiele osób nie wie, kiedy powinny dzwonić po karetkę, czym jest nocna i świąteczna opieka zdrowotna, oraz do czego zostały powołane Szpitalne Oddziały Ratunkowe. Wyjaśnijmy to. Zaczniemy od podstawowej opieki zdrowotnej (nasz lekarz rodzinny, pielęgniarka i położna POZ) . Świadczenia w jej ramach są udzielane w dni powszednie, od poniedziałku do piątku, pomiędzy godz. 8.00, a 18.00. Najczęściej do przychodni docieramy sami, choć w przypadkach uzasadnionych medycznie lekarz, czy pielęgniarka mogą także przyjechać do nas. Gdzie jednak się zgłosić, gdy potrzebujemy pomocy medycznej w święta, weekendy czy w dni powszednie po godz. 18.00? **NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA** Takim przedłużeniem podstawowej opieki zdrowotnej jest nocna i świąteczna opieka zdrowotna. Korzystamy z niej bezpłatnie i bez skierowania, w przypadku: • nagłego zachorowania, • nagłego pogorszenia stanu zdrowia, gdy nie ma objawów sugerujących bezpośrednie zagrożenie życia lub istotny uszczerbek zdrowia, a zastosowane środki domowe lub leki dostępne bez recepty nie przyniosły spodziewanej poprawy, • gdy zachodzi obawa, że oczekiwanie na otwarcie przychodni może znacząco niekorzystnie wpłynąć na stan zdrowia. Informację o tym, kto świadczy usługi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w poszczególnych województwach znajdziemy na stronach wszystkich regionalnych Oddziałów NFZ . Powinna być także wywieszona w widocznym miejscu w przychodni naszego lekarza rodzinnego. Warto wiedzieć, że w ramach „nocnej i świątecznej” pacjentom przysługują także zabiegi pielęgniarstwa (np. zastrzyki) jeśli zlecił je dyżurujący lekarz oraz zabiegi wynikające z ciągłości leczenia. Pielęgniarka wykona je w gabinecie zabiegowym lub w domu pacjenta. Uwaga! Lekarz w poradni nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej może wydać pacjentowi zwolnienie lekarskie, ale tylko wtedy, gdy zaistnieje taka potrzeba. Ważne! W ramach nocnej i świątecznej opieki lekarskiej nie uzyskamy: • wizyty kontrolnej w związku z wcześniej rozpoczętym leczeniem, • recepty na stosowane stale leki w związku ze schorzeniem przewlekłym, • rutynowego zaświadczenia o stanie zdrowia, • skierowania do specjalisty. Ważne! W przypadku nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej nie obowiązuje rejonizacja pacjentów! **SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY** Bardzo często zdarza się, że pacjenci zamiast skorzystać z pomocy placówki realizującej świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, udają się bezpośrednio na SOR (Szpitalny Oddział Ratunkowy). Pamiętajmy, że ten oddział został stworzony po to, by udzielać pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowia i życia. To tam trafiają osoby po wypadkach, z urazami, czy z zatruciami. Dlatego ze świadczeń SOR nie należy korzystać w celu uzyskania: • recepty na stosowane przewlekłe leki, • porad lekarskich, konsultacji specjalistycznych i badań dodatkowych, poza niezbędnymi w danym momencie, • zwolnienia lekarskiego, wniosku do ZUS, skierowania do sanatorium oraz innych zaświadczeń i druków medycznych niezwiązanych z aktualnym zachorowaniem. Ważne! Szpitalny Oddział Ratunkowy nie zastępuje lekarza rodzinnego ani lekarza specjalisty. Jest przeznaczony dla pacjentów wymagających pomocy w stanie nagłym. **POGOTOWIE RATUNKOWE** Karetkę wzywamy wyłącznie w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub stanach nagłych, które mogą prowadzić do istotnego uszczerbku zdrowia (naszego lub innej osoby). Kiedy możemy mówić o stanie nagłym? Na pewno, gdy dochodzi do: - utraty przytomności, - zaburzenia świadomości, - drgawek, - nagłego, ostrego bólu w klatce piersiowej, - zaburzenia rytmu serca, - nasilonej duszności, - nagłego ostrego bólu brzucha, - uporczywych wymiotów, - gwałtownie postępującego porodu, - ostrych i nasilonych reakcji

uczuleniowych (wysypka, duszność) będące efektem zażycia leku, ukąszenia, czy użądlenia przez jadowite zwierzęta, - zatrucia lekami, środkami chemicznymi czy gazami, - rozległego oparzenia, - udaru cieplnego, - wyziębienia organizmu, - porażenia prądem, - podtopienia lub utonięcia, - agresji spowodowanej chorobą psychiczną, - dokonania próby samobójczej, - upadku z dużej wysokości, - rozległej rany będącej efektem urazu, - urazu kończyn dolnych, uniemożliwiającego samodzielne poruszanie się. Na pogotowie dzwonimy: • z telefonu stacjonarnego na numer 999, • z telefonu komórkowego na numer 999 lub 112. Wyszkolony dyspozytor, który odbierze telefon zada nam kilka pytań, na które powinniśmy szybko odpowiadać. To ważne pytania, bo dzięki nim dyspozytor będzie wiedział gdzie wysłać karetkę, z jakim zespołem i do kogo. Będzie więc nas pytał o to: * Co się stało? - np. zderzyły się samochody, ktoś zemdlał, upadł w wysokości, nagle zasłabł, ma duszności * Gdzie? - trzeba podać adres, koniecznie z miastem, bo gdy się dzwoni z komórki, możemy zostać połączeni z pogotowiem w innej miejscowości, albo mocno oddalonej. Jeśli jesteśmy w terenie, warto podać punkt orientacyjny, aby pogotowie łatwiej dojechało (np. kościół). * Ile osób jest poszkodowanych? * Jaki jest ich stan? - czy oddychają, czy puls jest wyczuwalny, czy reaguje na dotyk, ból, czy się rusza itp. * Co do tej pory zrobiliśmy? - czy udzieliliśmy jakiejś pomocy * Jak się nazywamy? - nasze dane oraz numer telefonu z którego dzwonimy. Ważne! Przyjęte wezwanie powinno zostać potwierdzone przez dyspozytora. Nigdy nie rozłączajmy się jako pierwsi. W zależności od dostępności oraz zgłaszanego problemu, możemy spodziewać się przyjazdu karetki z zespołem podstawowym (z ratownikami lub pielęgniarzami) lub specjalistycznego (w jego składzie dodatkowo jeździ lekarz). Personel medyczny udzieli nam pomocy na miejscu bądź, w razie potrzeby przewiezie do szpitala. Pacjent nie ma możliwości wyboru placówki, do której jest transportowany. Przekazywany jest do najbliższego, pod względem czasu dotarcia, szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitala wskazanego przez dyspozytora medycznego lub lekarza koordynatora ratownictwa medycznego. Pamiętajmy! Po karetkę dzwonimy tylko wtedy, gdy zagrożone jest bezpośrednio czyjeś życie, lub czyjś stan zdrowia nagle bardzo się pogorszył. W innym przypadku korzystamy z pomocy lekarza rodzinnego, a w weekendy, święta i po godz. 18.00 - z tzw. nocnej i świątecznej opieki medycznej.